

KONGELIG RESOLUSJON

Olje- og energidepartementet
Statsråd: Terje Søviknes

Ref.nr.:
Saksnr.: 17/1702
Dato: 22. juni 2018

Klage over Olje- og energidepartementets vedtak om å avslå anmodning om avgjørelse etter TPA-forskriften om Bauges tilknytning til Njord

Olje- og energidepartementet viser til klage 12. desember 2017 over departementets vedtak om å avslå anmodning om avgjørelse etter forskrift 20. desember 2005 nr. 1625 om andres bruk av innretninger (TPA-forskriften) § 11 om Bauges tilknytning til Njord.

1 Saksforholdet

Bauge er et oljefelt som skal tilknyttes Njord-innretningene. Njord-innretningene eies av en annen rettighetshavergruppe enn Bauge. Bauge skal dermed bruke andres innretninger til sin produksjon. Etter å ha forhandlet i om lag to år, inngikk Bauge og Njord avtale om bruk 15. mars 2017 (Avtalen). Plan for utbygging og drift (PUD) for Bauge ble sendt inn samme dag, og samtlige rettighetshavere i Bauge har bekreftet at de ønsker å være med på utbyggingen. Olje- og energidepartementet godkjente utbyggingsplanen 20. juni 2017.

I brev datert 14. september 2017 anmodet et mindretall av rettighetshaverne i Bauge (selskapene Point Resources AS, VNG Norge AS og Faroe Petroleum Norge AS (Klagerne)) Olje- og energidepartementet å treffe vedtak om at flere av elementene i Avtalen er i strid med TPA-forskriften § 9 og dermed ikke kan inngå i Avtalen.

Olje- og energidepartementet fattet 22. november vedtak om at anmodningen om avgjørelse etter TPA-forskriften ikke ble tatt til følge, med henvisning til at det hadde gått for lang tid fra Avtalen ble inngått til Klagerne valgte å bringe saken inn for departementet. Departementets vedtak ble påklaget 12. desember.

Departementets vedtak er i praksis en avvisning av Klagerne anmodning 14. september, og utgjør et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 tredje ledd, som kan påklages etter forvaltningsloven § 28. Klagen er rettidig fremsatt.

Rettighetshaverne i Njord har uttalt seg om klagen, og saken anses godt opplyst, jf. forvaltningsloven § 33 tredje og femte ledd.

For sakens opplysning nevnes at oljefeltet Fenja også skal tilknyttes Njord-innretningene. Rettighetshaverne i Fenja er VNG, Point og Faroe. Rettighetshaverne i Njord og Fenja kom ikke frem til enighet om de kommersielle betingelsene for Fenjas bruk av Njord, og Fenja brakte

uenigheten inn for departementet til avgjørelse etter TPA-forskriften § 13 i august 2017. OED fattet vedtak i november 2017.

2 Kort om forskrift om andres bruk av innretninger

Store deler av norsk kontinentalsokkel er moden, og nye funn som gjøres er relativt sett små. Utbygging av slike funn vil i mange tilfeller betinge bruk av eksisterende infrastruktur for å redusere utbyggingskostnadene. Ut fra hensynet til god ressursforvaltning har forskrift 20. desember 2005 nr. 1625 om andres bruk av innretninger, til formål å oppnå effektiv bruk av innretninger for å sikre rettighetshavere gode incentiver til lete- og utvinningsvirksomhet.

I forskriften § 9 fremgår en uttømmende liste over hvilke vilkår og tariffer eier kan kreve av bruker. Av samme bestemmelse fremgår at partene i særlige tilfeller kan avtale vilkår som avviker fra denne uttømmende listen. Denne unntaksbestemmelsen er tatt inn for at forskriften ikke skal komme i veien for at partene selv kommer frem til gode kommersielle løsninger.

Inngåelse av avtale fattes av styringskomiteen i henhold til den alminnelige stemmeregel (flertall av deltakere og andeler) som gjelder for interessentskapet. En rettighetshaver som er uenig i resultatet av forhandlingene, kan bringe saken inn for departementet, jf. § 11. Av forskriften fremgår det ingen frist for å bringe saken inn for departementet.

3 Klagernes hovedanførsler

Klagerne viser til at det av forskriften ikke fremgår noen frist for å bringe saken inn for departementet, og anfører at det ikke foreligger rettslig grunnlag for departementet til å konkludere med at anmodningen var for sent fremsatt.

Klagerne anser Avtalen for ha et lovstridig innhold, da den etter deres syn inneholder elementer som er i strid med preseptorisk lovgivning i petroleumsloven og TPA-forskriften. Bestemmelsene må således være ugyldige på grunn av innholdsmangel. Utgangspunktet etter norsk rett er at det ikke er grunnlag for å oppstille en alminnelig regel om reklamasjonsplikt ved ugyldige avtaler. Domstolene har fastslått at passivitet kan føre til bortfall av ugyldighetsinnsigelser, men i disse sakene har ugyldigheten vært knyttet til tilblivelsesmangler og ikke innholdsmangler som er tilfellet her.

Dersom det skal oppstilles en reklamasjonsfrist på ulovfestet grunnlag, må det etter Klagernes syn begrunnes i særdeles tungtveiende hensyn. Klagerne kan ikke se at det foreligger slike tungtveiende hensyn i forholdet mellom Bauge og Njord. At Njord eventuelt har innrettet seg etter Avtalen, er ikke beskyttelsesverdig, da de burde vite at elementer i Avtalen var lovstridig.

I denne konkrete saken har Avtalen lang varighet, noe som taler for at Klagernes anmodning må realitetsbehandles. Når departementet valgte å ikke realitetsbehandle anmodningen, fører dette også til en inkonsekvent behandling av Fenja og Bauge ved at Fenja får andre vilkår enn Bauge, selv om begge funnene skal tilknyttes Njord.

Uansett må det faktum at Klagerne i forkant av inngåelsen av Avtalen fremholdt at deler av Avtalen var i strid med TPA-forskriften, og det forhold at de ikke stemte for avtalen, anses for å være fristavbrytende.

4 Departementets vurderinger

Som Klagerne påpeker, fremgår det ingen frist for å bringe saker inn for departementet etter TPA-forskriften § 11. Departementet tar først stilling til om det må innfortolkes en aktivitetsplikt i bestemmelsen, slik at saker må bringes inn for departementet innen rimelig tid etter at forhandlingsresultatet er kjent for partene.

En slik aktivitetsplikt kan man til en viss grad finne støtte for i ordlyden og sammenhengen i TPA-forskriften. Forskriften gjelder "*inngåelse av avtaler*" om andres bruk av innretninger, jf. § 1. Forskriften inneholder bestemmelser om prosessen frem til avtaleinngåelse. Forskriften § 1 og ordlyden og sammenhengen i forskriften § 11, taler etter departementets syn for at § 11 andre ledd, siste punktum, om at en sak kan bringes inn for departementet, er knyttet opp til tidspunktet for inngåelse av avtalen.

Videre kan det innfortolkes et lojalitetsprinsipp i forskriften, jf. blant annet § 4 der det fremgår at forhandlinger skal gjennomføres i redelighet og god tro, i tråd med god virksomhetsstyring, og slik at forhandlingene ikke vil gi den ene part en urimelig fordel på den andre parts bekostning. Kontraktsrettens regler om reklamasjonsplikt er et utslag av alminnelig lojalitetskrav i kontraktsforhold. Det generelle lojalitetsprinsippet som knesettes i forskriften § 4, taler etter departementet syn for at en part som ønsker å bringe et forhandlingsresultat inn for departementet har en aktivitetsplikt, og således må bringe spørsmålet inn for departementet innen rimelig tid etter at forhandlingsresultatet er kjent for partene.

Reelle hensyn taler også for at en part må bringe en sak inn for departementet innen rimelig tid etter at forhandlingsresultatet er kjent for partene. Dersom det ikke oppstilles krav om at saker skal bringes inn for departementet innen rimelig tid, vil det over tid hefte en usikkerhet ved avtalen, det vil være vanskelig for partene å innrette seg etter avtalen, og man kan få spekulasjoner i å sitte på gjerde og se an en utvikling før man tar stilling til om man vil klage eller ikke. Dette vil være svært uheldig og ikke bidra til god ressursforvaltning.

På denne bakgrunn anser departementet det klart at det må innfortolkes en aktivitetsplikt i bestemmelsen, slik at saker må bringes inn for departementet innen rimelig tid etter at forhandlingsresultatet er kjent for partene.

Departementet vil videre ta stilling til om Klagerne har brakt saken inn for departementet innen rimelig tid etter at forhandlingsresultatet er kjent for partene. Det er på det rene at forhandlingsresultatet var kjent for partene ved avstemming i interessentskapet 10. mars 2017, at Avtalen ble inngått 15. mars og at Klagerne brakte saken inn for departementet 14. september samme år. Det gikk altså mer enn seks måneder fra det tidspunktet forhandlingsresultatet var kjent for Klagerne og til saken ble brakt inn for departementet. I løpet av disse seks månedene har Klagerne tiltrådt PUD for Bauge, departementet har godkjent PUD og Njord har igangsatt større

modifikasjonsarbeider for å legge til rette for Bauges tilknytning. Viktige milepæler er således passert, og betydelig aktivitet har funnet sted.

Etter departementets syn kan seks måneder som den klare hovedregel ikke anses å være innenfor "rimelig tid". Departementet ser videre på om det foreligger særskilte forhold i denne saken som skulle tilsi at saken likevel må tas til behandling selv om den ikke er brakt inn for departementet innen rimelig tid.

Klagerne hevder Avtalen har et lovstridig innhold, og at bestemmelser i avtalen må anses som ugyldige på grunn av innholdsmangler. Klagerne anfører at utgangspunktet etter norsk rett er at det ikke er grunnlag for å oppstille en alminnelig regel om reklamasjonsplikt ved ugyldige avtaler.

Hva gjelder Klagernes anførsel om at Avtalen har et lovstridig innhold og at bestemmelser i avtalen må anses som ugyldige, viser departementet til TPA-forskriftens system, der partene i særlige tilfeller kan avtale tariffer og vilkår som fraviker fra listen i § 9 tredje ledd. I dette tilfellet har de to interessentskapene benyttet seg av denne muligheten, og flertallet i begge interessentskapene har gitt sin tilslutning til avtalen. Avtalen kan dermed ikke sies å ha et lovstridig innhold, og det er ikke grunnlag for å hevde at bestemmelser i avtalen må anses som ugyldige på grunn av innholdsmangler. Departementet tar derfor ikke stilling til om departementet måtte ha behandlet saken dersom bestemmelser i Avtalen hadde vært ugyldige på grunn av innholdsmangel.

Med hensyn til Klagernes anførsler om at OED må ta saken til behandling fordi Avtalen har lang varighet og at unnlattelse å behandle saken vil føre til ulik behandling av Bauge og Fenja, kan departementet ikke se at disse forholdene skulle tilsi at departementet skal behandle saken. Det er riktig at Avtalen har lang varighet, men en rettighetshaver som er uenig i forhandlingsresultatet må likevel ha en plikt til å bringe saken inn for departementet innen "rimelig tid" etter dette tidspunktet. Forskjellene mellom Bauge og Fenja skyldes at flertallet i de to interessentskapene har valgt å akseptere forskjellige forhandlingsresultater.

Videre kan verken det faktum at Klagerne i forkant av inngåelsen av Avtalen fremholdt at deler av Avtalen var i strid med TPA-forskriften, eller det forhold at de – som et mindretall – ikke stemte for Avtalen, etter departementets syn anses for å være fristavbrytende med hensyn til kravet om at saken må bringes inn for departementet innen rimelig tid.

5 Konklusjon

Det må innfortolkes en aktivitetsplikt i TPA-forskriften § 11, slik at saker må bringes inn for departementet innen rimelig tid. Klagerne brakte ikke saken inn for departementet innen rimelig tid.

Klage over Olje- og energidepartementets vedtak om å avslå anmodning om avgjørelse etter TPA-forskriften om Bauges tilknytning til Njord avvises.

Olje- og energidepartementet

t i l r å r:

Klage fra Point Resources AS, VNG Norge AS og Faroe Petroleum Norge AS over Olje- og energidepartementets vedtak 22. november 2017 om avslag på anmodning om avgjørelse etter TPA-forskriften om Bauges tilknytning til Njord. Klagen tas ikke til følge.

